

Ieder voor zich in gevecht met het water in Holland

Door klimaatverandering stijgt en zakt het waterpeil in Lake Michigan sneller dan voorheen. Hoog water veroorzaakt erosie en bedreigt de woningen rondom het meer. Gebrek aan eenduidig beleid leidt volgens experts tot onomkeerbare schade.

Barbara Noordermeer
Holland, Michigan

De provinciale weg naar Lake Michigan leidt via Drenthe, Zeeland en Holland: dorpen gesticht door Nederlanders die generaties geleden naar deze streek in de noordelijke Amerikaanse staat Michigan kwamen om hun geluk te beproeven. Tulpenvelden, een originele molen en een pretpark met nagebouwde Zaanse huisjes geven er blijk van een hang naar traditie.

Het westen van Michigan staat bekend om zijn mooie stranden, die 's zomers drommen vakantiegangers trekken. Uit de duintoppen rondom het meer steken daken omhoog, veelal zomerhuizen van vermogende Michiganders. 'In de zomer is Michigan *the place to be*', zegt J.C. (spreek uit: Djee Cie) Huizenga, derde generatie Nederlander en al jaren woonachtig in deze regio. 'Verrassend genoeg is ons Holland vergelijkbaar met Nederland. Jullie duinen lijken op wat we hier hebben. De bomen zijn van dezelfde soort, de grond komt overeen. Het enige verschil is dat wij zoet water hebben.'

Waterstanden fluctueren van nature, maar die van Lake Michigan verlopen bijzonder grillig. 'Klimaatverandering zorgt ervoor dat het waterpeil in Lake Michigan sneller stijgt en zakt dan voorheen', zegt hoogleraar Drew Gronewold van de Universiteit van Michigan, die al meer dan tien jaar het waterpeil bestudeert. Begin 2013 was het meer leger dan ooit; zeven jaar later bereikte het water een hoogterecord. 'Dat was de snelste stijging van het waterpeil in de geschiedenis.' En dat hebben ze geweten in Holland, Michigan.

Vanaf het terras achter haar huurhuis kijkt Madeline Puckett vrij uit over het meer. De laagstaande zon schittert op het kabbelende water. Maar richt de blik naar

Klimaatplannen over de grens

Nederland worstelt met klimaatverandering. Hoe staat het in andere landen? Rond Lake Michigan bedreigt het wassende water woningen en akkers.

beneden en het zicht is veel minder florisant, beangstigend zelfs: de zichtbare gevolgen van erosie, versneld door klimaatverandering.

Het water in Lake Michigan kwam de afgelopen jaren rap opzetten en claimde steeds meer grond. Tot het meer twee jaar geleden een bedreiging begon te vormen voor woningen langs de oevers. De woeste golven rukten de gewassen los die het zand normaliter bij elkaar houden, en trok ook strandtrappen en terrasvlonders mee. De bodem onder de huizen langs het meer werd instabiel en is op enkele plekken zelfs volledig weggeslagen. Een tiental kilometers ten noorden van Holland viel daardoor

op oudejaarsdag 2019 een strandhuis in het water.

Naast de woning van Puckett ligt een wandelpad naar een publiek strand. Voorheen was dit een zandvlakte waar gesport, gezond en genoten werd. 'Vanaf dit punt kon je mijlenver over het strand langs het meer lopen', herinnert ze zich. Nu rest nog slechts een rommelig baaitje van een paar meter diep, dat vol ligt met enorme zandzakken die het kruimelende duin moeten stutten. Het water bereik je alleen door over die zandzakken naar beneden te klauteren.

Bij bewoners en huiseigenaren zit de schrik er sinds het waterhoogterecord goed in. In een poging hun eigendommen te beschermen, probeerden ze in allerijl de boel te redden. Sommigen installeerden bijvoorbeeld een stalen damwand tegen het water, anderen verplaatsten hun huis een paar meter naar achteren. De meningen over de beste aanpak verschillen sterk. Elke gemeente langs het meer lijkt zijn eigen gang te gaan. In Holland is er weinig sturing vanuit de lokale overheid.

EIGEN RISICO

Via een app met live camerabeelden houdt J.C. Huizenga vanaf zijn kantoor in Grand Rapids de waterstanden van Lake Michigan bij. Hij is oprichter van de Huizenga Group, een investeringsbedrijf dat actief is in de maakindustrie. 'Mijn hele leven verblijf ik al in de buurt van de oevers van het meer, dus ik ben me bewust van de cyclus die het meer doormaakt', vertelt hij. 'Je leert ermee leven. Net zoals mensen in Kentucky leven met tornado's. Het is het risico dat je neemt.'

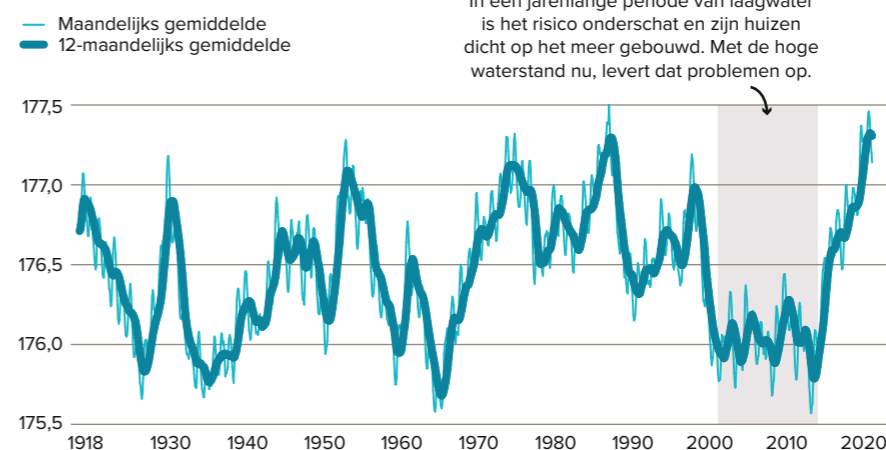
In februari 2020 liet Huizenga rotsblokken achter zijn strandhuis in Holland leggen om verdere erosie te voorkomen. Voor de bescherming van circa 30 meter breed betaalde hij \$300.000.

Het ooit weidse strand van Lake Michigan is nu een rommelig baaitje met grote zandzakken om het duingebied te stutten. FOTO: BARBARA NOORDERMEER

Hoogste waterstand sinds 1986

Waterstand in meters, Lake Michigan

© FD | JR | Bron: U.S. Army Corps of Engineers, Detroit District

'Je leert ermee leven. Net zoals mensen in Kentucky leven met tornado's'

J.C. Huizenga
bewoner kust Lake Michigan

ste inspanningen op klimaatgebied die we ooit in Michigan hebben gezien', zegt hoogleraar politicologie Paul Clements van Western Michigan University.

In de periode van het hoge water werden door EGLE 2238 vergunningen uitgegeven. Het jaar daarvoor waren dat er 730. 'Het is onze taak te bepalen of een project nodig is — en zo ja: om het project met de minste impact mogelijk te maken', laat een woordvoerder van EGLE per e-mail weten. Huiseigenaren die zonder vergunning alvast aan de slag zijn gegaan, krijgen die in sommige gevallen achteraf alsnog.

VRIJE KEUZE

'Bemoeienis wordt in Amerika vaak gezien als een inbreuk op de eigendomsrechten', legt Gene Schoon uit, wiens ouders uit Nederland naar Michigan zijn geëmigreerd. Schoon is voorzitter van een bewonersorganisatie in de plaats Bridgman, zo'n 100 kilometer ten zuiden van Holland. In Bridgman is er meer toezicht en sociale controle dan in Holland. Het gemeentebestuur werkte samen met de Universiteit van Michigan aan een plan voor gebiedsontwikkeling langs het meer en de vergunningen die EGLE daarvoor stalen damwanden heeft toegestaan, zijn door de bewonerscommissie aangevochten.

'Onze vereniging heeft het standpunt ingenomen dat de kustlijn niet mag worden gepantserd vanwege de schadelijke gevolgen voor de natuur en de overlast voor bewoners en bezoekers', zegt Schoon. Zandzakken staan ze toe, want die zijn tijdelijk.

'Als mensen het risico willen nemen en te dicht bij het meer willen wonen, en misschien hun huis in het water zien vallen, is dat hun keuze', zegt Huizenga. 'Die vrije keuze is juist het geweldige aan Amerika. Mensen mogen falen als ze dat willen.'